

مدرسین تهران

۱- تدریس خصوصی تمامی دروس دانشگاهی در تمامی مقاطع

- مهندسی مکانیک
- مهندسی برق
- مهندسی عمران
- مهندسی کامپیوتر، صنایع و ...

۲- مشاوره علمی جهت انجام پروژه‌های صنعتی و بخش نرم‌افزاری پروژه‌های دانشجویی

۳- آموزش تمامی نرم‌افزارهای تخصصی

شماره تماس

۰۲۱-۷۷۴۹۹۹۲۵

۰۹۲۱-۲۰۲۸۲۹۵

آدرس سایت : www.ModaresineTehran.com

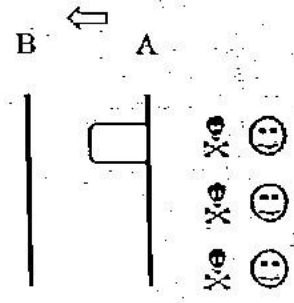
پست الکترونیک : ModaresineTehran@gmail.com

کلاس خصوصی
مدرسین تهران

نمونه سوالات حل شده هوش مصنوعی

سوال:

۳ آدم و ۳ آدمخوار داریم. باید آنها را توسط قایقی که دو نفر کتایش دارد به آن طرف رودخانه ببریم. تا وقتی که تعداد آدمها با آدمخوارها مساوی یا بیشتر است، آدمخوارها نمی توانند آدم ها را بخورند. به عبارت دیگر تعداد آدم ها به هیچ وجه نباید کمتر از آدمخوارها شود. مطلوب است: پایگاه سراسری داده ها، قوانین تولید و یک Trace از مسأله.

قوانین تولید:

- R1: یک آدم از A به B
- R2: دو آدم از A به B
- R3: یک آدم خوار از A به B
- R4: دو آدم خوار از A به B
- R5: یک آدم و یک آدم خوار از A به B
- R6: یک آدم از B به A
- R7: دو آدم از B به A
- R8: یک آدم خوار از B به A
- R9: دو آدم خوار از B به A
- R10: یک آدم و یک آدم خوار از B به A

(محل قایق: تعداد آدمخوارها، تعداد آدمها)

$$S: \begin{cases} A:(3,3,A) \\ B:(0,0,A) \end{cases}$$

$$G: \begin{cases} A:(0,0,B) \\ B:(3,3,B) \end{cases}$$

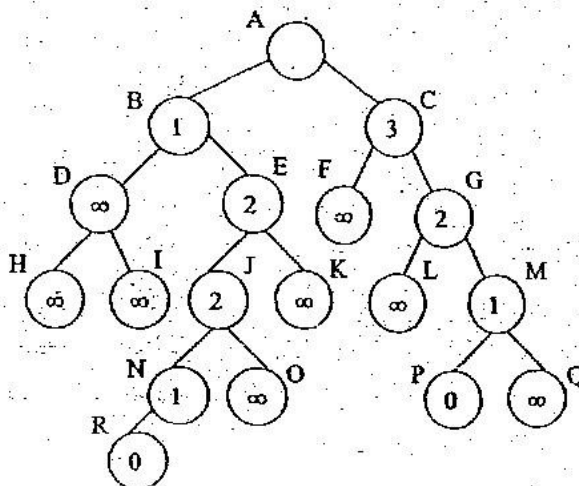
$$\begin{cases} A:(3,3,A) \\ B:(0,0,A) \end{cases} \xrightarrow{R4} \begin{cases} A:(3,1,B) \\ B:(0,2,B) \end{cases} \xrightarrow{R8} \begin{cases} A:(3,2,A) \\ B:(0,1,A) \end{cases} \xrightarrow{R4} \begin{cases} A:(3,0,B) \\ B:(0,3,B) \end{cases} \xrightarrow{R8}$$

$$\begin{cases} A:(3,1,A) \\ B:(0,2,A) \end{cases} \xrightarrow{R2} \begin{cases} A:(1,1,B) \\ B:(2,2,B) \end{cases} \xrightarrow{R10} \begin{cases} A:(2,2,A) \\ B:(1,1,A) \end{cases} \xrightarrow{R2} \begin{cases} A:(0,2,B) \\ B:(3,1,B) \end{cases} \xrightarrow{R8}$$

$$\begin{cases} A:(0,3,A) \\ B:(3,0,A) \end{cases} \xrightarrow{R4} \begin{cases} A:(0,1,B) \\ B:(3,2,B) \end{cases} \xrightarrow{R8} \begin{cases} A:(0,2,A) \\ B:(3,1,A) \end{cases} \xrightarrow{R4} \begin{cases} A:(0,0,B) \\ B:(3,3,B) \end{cases} \rightarrow \text{Goal State}$$

سوال:

درخت کامل یک مساله به صورت زیر مفروض است. اگر بدانیم یک تابع ارزیابی هزینه هر گره را مطابق اعداد زیر تخمین خواهد زد:

- الف) ترتیب ملاقات گره ها را در جستجوی سطحی، عمقی، و ... نشان دهید.
- ب) شرط هزینه در روش را بررسی کنید.
- ج) کدام روش ها به جواب نمی رسند؟ چرا؟
- د) کدام روش ها جواب غیر بهینه را می یابند؟ توضیح دهید.
- ر) کدام روش ها به جواب بهینه می رسند؟ کدامیک سریعتر به جواب میرسد؟

حل:

روش جستجوی سطحی:

در این روش تا رسیدن به جواب گراف را سطح به سطح پیمایش می نمایم. بنابراین این روش یک روش جستجوی غیر اکتشافی و غیر هوشمندانه می باشد این روش رسیدن به جواب بهینه را تضمین میکند. (جواب بهینه جویی است که فاصله اش تا ریشه درخت کمترین باشد.)

ترتیب ملاقات گره ها در این روش به صورت زیر می باشد:

ABCDEFGHIJKLMNP

روش جستجوی عمقی:

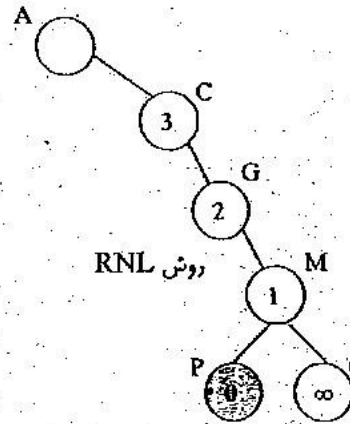
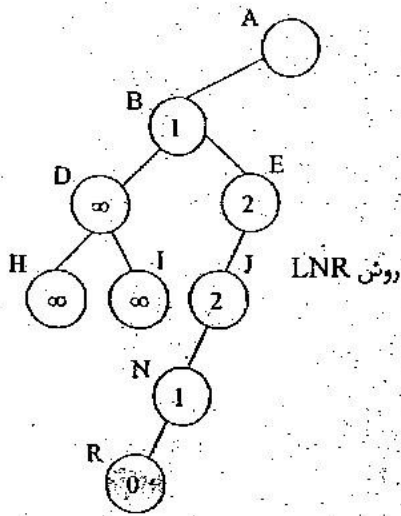
در این روش تا رسیدن به جواب درخت را عمق به عمق پیمایش میکنیم این روش نیز غیر هوشمندانه است و تضمینی برای رسیدن به جواب بهینه نمیدهد.

ABDHIEJNR

ترتیب ملاقات گره ها در روش جستجوی عمقی از چپ به راست:

ACGMQP

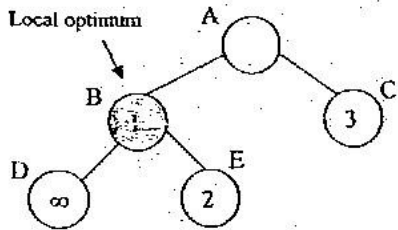
ترتیب ملاقات گره ها در روش جستجوی عمقی از راست به چپ:

روشن Hill Climbing :

در این روش اگر مسیری را که ادامه می‌دهیم بدتر شود، الگوریتم در نود با وضعیت بهتر نسبت به فرزندان خود متوقف می‌شود البته جای توقف حتماً جواب مورد نظر نیست، بلکه یک وضعیت بهتر نسبت به نود های بعدی است. این روش در بهترین شرایط که فقط یک Hill وجود داشته باشد (یعنی در صورتی که بهینه محلی نداشته باشیم)، به جواب می‌رسد.

ترتیب ملاقات گره ها در این روش : **A B C D E**

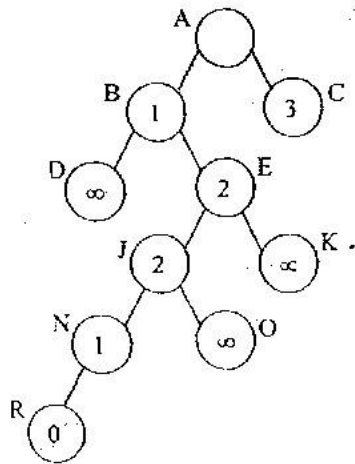

ساختن درخت همین جا متوقف می‌شود. چون هزینه نود B از فرزندان کمتر است (وجود بهینه محلی) بنابراین به جواب نمی‌رسیم.

روشن Best First :

این الگوریتم همیشه از میان برگها بهترین را انتخاب می‌کند و برای انتخاب یک نود جدید حتماً باید همه فرزندان آن را بسط دهد. همچنین این روش عمق را نیز در نظر نمی‌گیرد.

ترتیب ملاقات گره ها در این روش : **A B C D E J K N O R**
(ضمناً مقادیر لیست open و close نیز باید نوشته شود)

مشا هده می‌شود که در اینجا به جواب غیر بهینه می‌رسیم.

روش A^* :

در این روش ابتدا باید کنترل کرد که شرایط استفاده از این الگوریتم برقرار باشد ($h(x) \leq h'(x)$) حتی اگر یک نود در شرط صدق نکند نمی توانیم از این الگوریتم استفاده کنیم. پس از کنترل برقرار بودن شرط برای انجام عمل جستجو هزینه نودها را به صورت زیر اصلاح می کنیم و پس از آن Best First اعمال می نمایم.

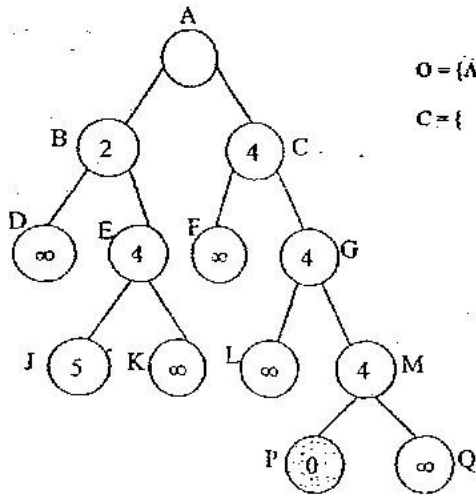
$$f(x) = g(x) + h(x)$$

A^* رسیدن به جواب بهینه را تضمین می کند.

$g(x)$ عمق ریشه تا گره x می باشد.

ترتیب ملاقات گره ها در این روش: ABCDEJKFGLMPQ

لیستهای OPEN و CLOSE برای روش A^* :

$O = \{A\}$ $O = \{B, C\}$ $O = \{C, D, E\}$ $O = \{C, D, J, K\}$
 $C = \{ \}$ $C = \{A\}$ $C = \{A, B\}$ $C = \{A, B, E\}$

$O = \{D, J, K, F, G\}$ $O = \{D, J, K, F, L, M\}$
 $C = \{A, B, E, C\}$ $C = \{A, B, E, C, G\}$

$O = \{D, J, K, F, L, P, Q\}$
 $C = \{A, B, E, C, G, M\}$

سوال:

یک ربات میخواهد به هدف برسد بدون اینکه به موانع برخورد کند. معیار تخمین را به صورت زیر فرض کنید: (ربات G نشان دهنده هدف و خانه های سیاه مانع می باشند).

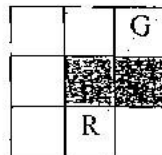
$$f(x,y) = |X_R - X_G| + |Y_R - Y_G|$$

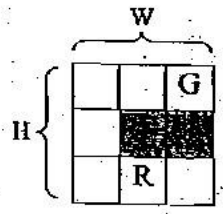
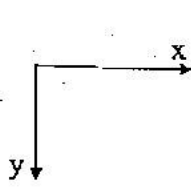
الف) جستجو با روش Hill climbing را تا یافتن جواب بهینه محلی ادامه دهید.

ب) آیا روش Best First قادر است به جواب برسد؟ تحقیق کنید که چه اتفاقی می افتد.

ج) با علم به اینکه هزینه پیشنهاد شده همواره کوچکتر یا مساوی هزینه واقعی است می توان از الگوریتم

A^* استفاده نمود. تحقیق کنید که آیا A^* مشکل قسمت قبیل را حل می کند یا نه.

حل :
 W بیشترین مقدار مجاز x یعنی ۲
 H بیشترین مقدار مجاز y یعنی ۲
 می باشد.
 $1 \leq y \leq H$
 $1 \leq x \leq W$

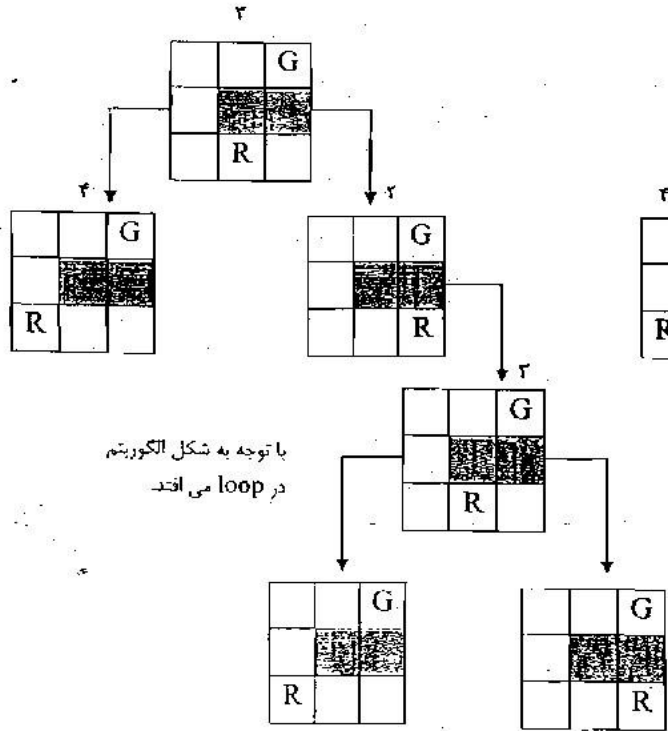
$$\begin{bmatrix} 0 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 1 \\ 0 & 0 & 0 \end{bmatrix}$$

برای ساده شدن مساله یک ماتریس در نظر می گیریم . برای جاهائی که مانع داریم ۱ و برای سایر نقاط - در نظر می گیریم .
 اکنون برای اعمال قابل انجام (شامل بالا، پایین، چپ و راست) قوانین تولید را می نویسیم .
 باید توجه داشت که اولاً ربات به موانع برخورد نکند و ثانیاً از زمین بیرون نرود .

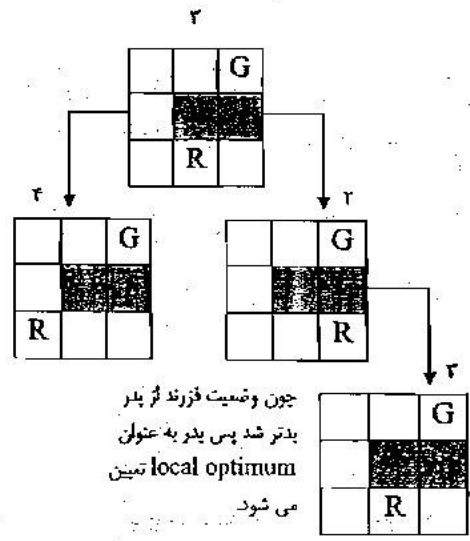
- up : $(y \neq 1) \wedge (f(x, y-1) = 0) \rightarrow y = y-1$
- down : $(y \neq H) \wedge (f(x, y+1) = 0) \rightarrow y = y+1$
- left : $(x \neq 1) \wedge (f(x-1, y) = 0) \rightarrow x = x-1$
- right : $(x \neq w) \wedge (f(x+1, y) = 0) \rightarrow x = x+1$

جواب قسمت ب : (Best First)

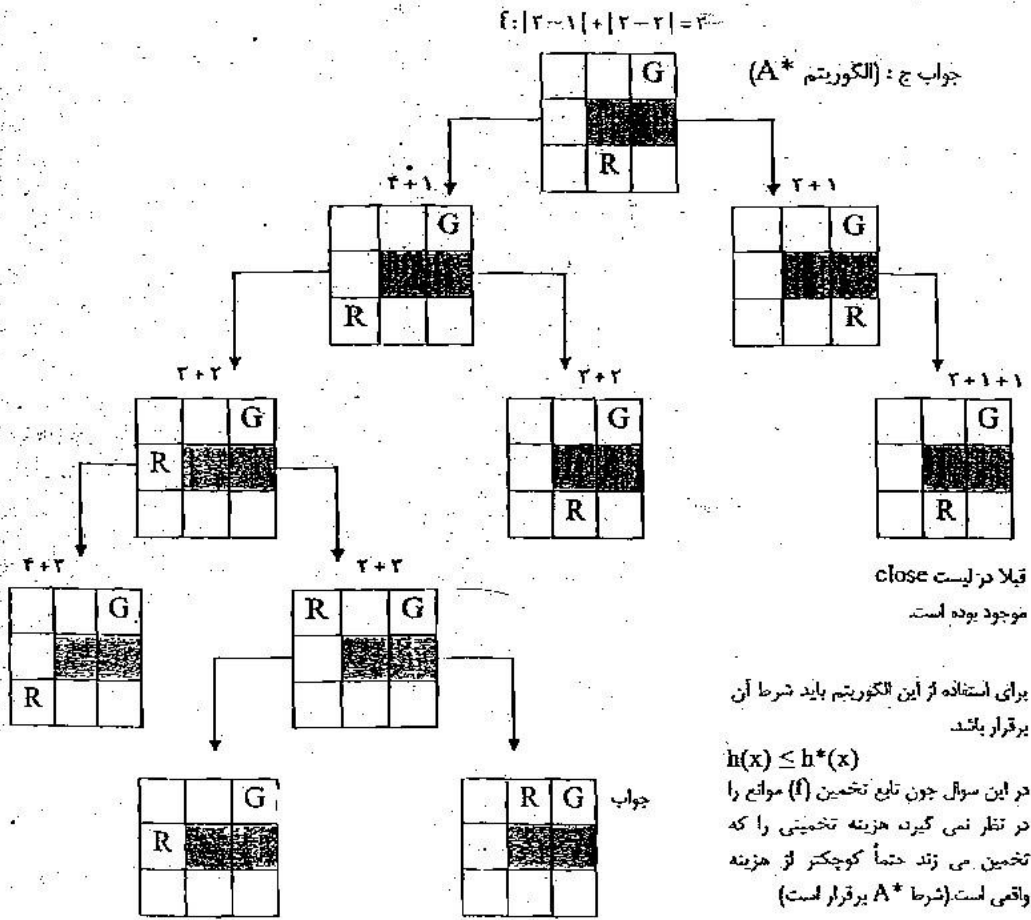
جواب الف : (Hill Climbing)

با توجه به شکل الگوریتم در loop می افتد

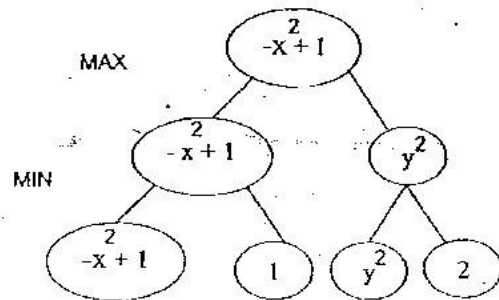

چون وضعیت فرزند از پدر بدتر شد پس پدر به عنوان local optimum تعیین می شود

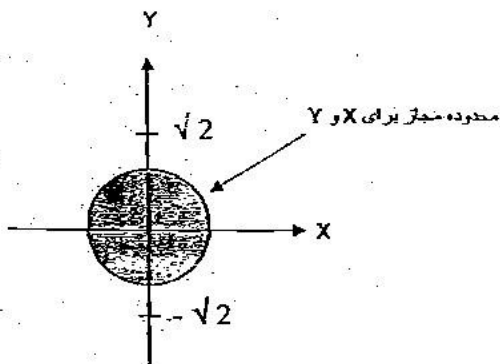

سوال:

درخت بازیهای دونفره زیر را در نظر بگیرید. در صورتیکه بازی به روش Minimax انجام گیرد، مقادیر مجاز برای x و y چیست؟ x و y اعداد حقیقی و در آغاز بازی نوبت با Max می باشد. (سوال امتحان پایان ترم خرداد ۸۰)

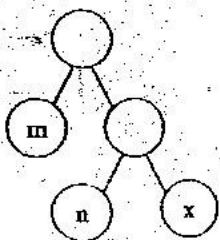
$$\begin{cases} -x^2 + 1 \leq 1 \rightarrow -x^2 \leq 0 & x \in \mathbb{R} \\ y^2 \leq 2 \rightarrow -\sqrt{2} \leq y \leq \sqrt{2} \\ -x^2 + 1 \geq y^2 \rightarrow x^2 + y^2 \leq 1 \end{cases}$$

سوال:

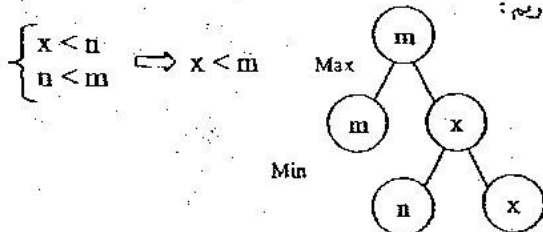
اگر از الگوریتم Minimax برای بازی زیر استفاده کنیم، ثابت کنید که X نقشی در تصمیم گیری نهایی ندارد اگر:

الف) $n < m$ و نوبت بازی با Max باشد.
ب) $n > m$ و نوبت بازی با Min باشد.

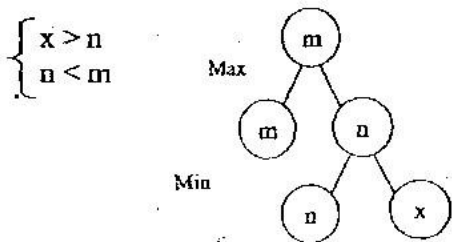
جواب:

الف) در این مورد دو حالت زیر پیش می آید:
حالت اول: $x < n$ باشد که در این صورت داریم:

در این حالت چون با توجه به مقادیر بالا X در نهایت cut می شود لذا نقشی در بازی ندارد. (α -cut)

حالت دوم: $x > n$ باشد که در این صورت داریم:

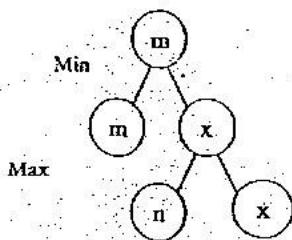

ب) در این مورد نیز دو حالت پیش می آید:

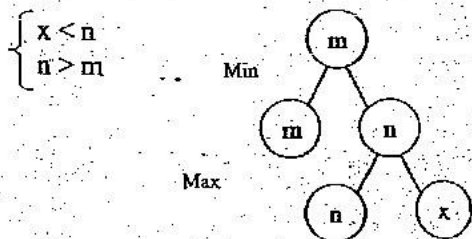
حالت اول: $x > n$ باشد که در این صورت داریم:

$$\begin{cases} x > n \\ n > m \end{cases} \Rightarrow x > m$$

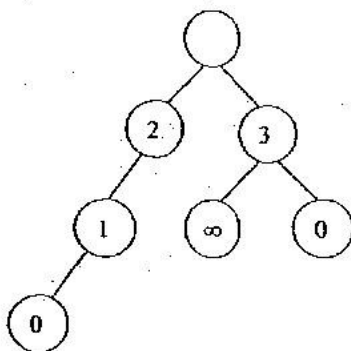
حالت دوم: $x < n$ باشد که در این صورت داریم:

در این حالت نیز چون با توجه به مقادیر بالا x در نهایت Cut می شود لذا نقشی در بازی ندارد. (β -cut)

سوال:

درخت زیر را که تابع ارزیابی هزینه هر گره آن را مطابق اعداد نوشته شده تخمین خواهد در نظر بگیرید:

الف) آیا الگوریتم A^* قادر است راه حل بهینه را بیابد؟ چرا؟

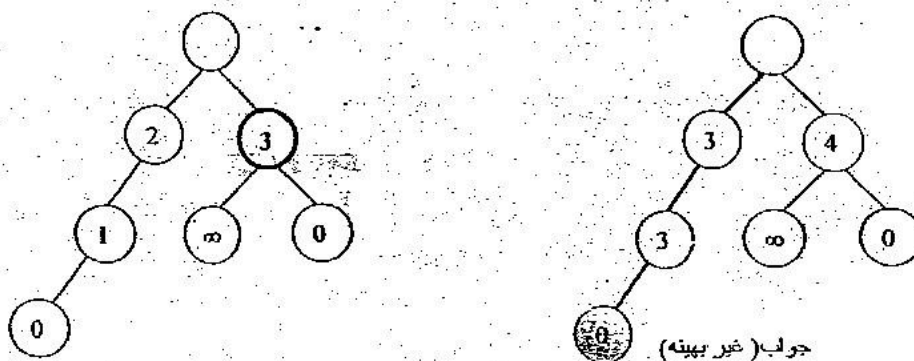
ب) اگر $h(x)$ (تابع ارزیابی) قادر باشد به جای تخمین هزینه واقعی را در درخت فوق محاسبه نماید، با صلاح اعداد فوق تحقیق کنید که آیا به راه حل بهینه می رسیدیم؟ پس از ملاقات چند گره الگوریتم متوقف می شود؟

ج) اگر $h(x)$ همواره برابر صفر باشد آیا به راه حل بهینه می رسیدیم؟ زمان جستجو چگونه می شد؟ در این حالت خاصی الگوریتم A^* معادل کدام روش جستجو خواهد بود؟

د) از پاسخ های فوق در سه قسمت قبل چه نتیجه ای در باره خوب بودن یک تابع ارزیابی می گیرید؟

جواب:

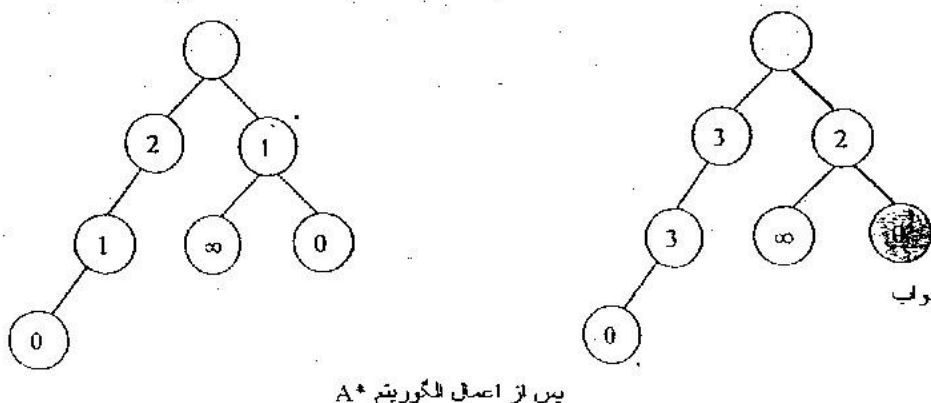
الف) در شکل سمت چپ برای گره ای که نشان داده شده هزینه تخمینی تا رسیدن به جواب مساوی ۳ می باشد، در صورتیکه هزینه واقعی رسیدن به جواب مساوی ۱ می باشد. بنابراین شرط الگوریتم A^* نقض شده است. پس الگوریتم A^* قادر به یافتن جواب بهینه نیست.

$$h(x) = 3 \quad h^*(x) = 1 \implies 3 \neq 1$$

شرط برقرار نیست. پس A^* به جواب بهینه نمی رسد (شرط الگوریتم A^* $h(x) \leq h^*(x)$)

ب) اگر تابع ارزیابی قادر باشد به جای تخمین هزینه واقعی را در درخت بالا محاسبه کند، اعداد به صورت زیر اصلاح می شوند که در اینصورت با به کارگیری الگوریتم A^* به جواب بهینه می رسیم:

(ع)

الف) اگر $f(x) = g(x)$ الگوریتم A^* معادل الگوریتم Breadth First خواهد شد.
 اگر $h(x) = 0$ باز هم به جواب بهینه می‌رسد.
 در این حالت زمان جستجو خیلی جالب نیست.

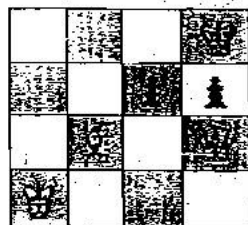
د) هرچه $h(x)$ به $h^*(x)$ نزدیکتر باشد: جستجوی بهتر و سریعتری خواهیم داشت.
 اما $h(x)$ نباید از $h^*(x)$ بزرگتر باشد، چرا که شرط الگوریتم A^* را نقض می‌کند.

سوال:

در کتاب تئوری شطرنج نوشته لئونارد باردن آمده است: معمولاً ارتش قوی‌تر جنگ را می‌برد. در دنباله این مطلب مهره‌ها را به ترتیب زیر ارزش گذاری نموده است:
 پیاده ۱، اسب ۳/۲۵، رخ ۳/۵، وزیر ۹. همچنین چون شاه باید همواره حفظ شود، باید دارای ارزش بالایی باشد (مثلاً ۱۰۰).
 با توجه به این مفروضات اگر فرض کنیم که ما رنگ سیاه و بازیکن Max هستیم:
 الف) آیا می‌توان از رابطه زیر به عنوان معیاری برای الگوریتم Minimax استفاده نمود؟

$$\sum_{Black} Weight$$

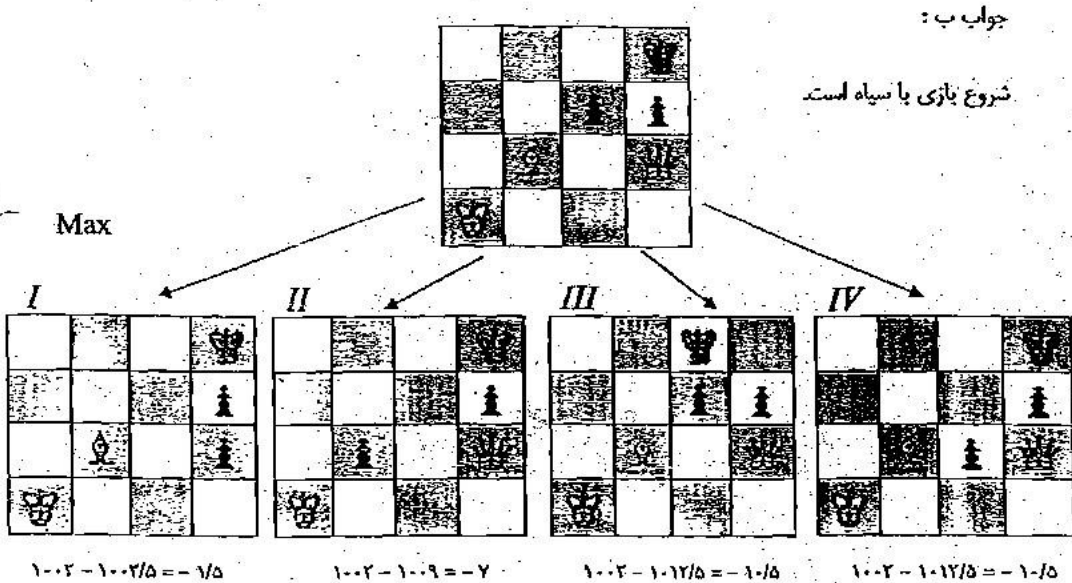
ب) برای سادگی صفحه شطرنج را 4×4 فرض کنید. اگر حالت زیر مفروض باشد، یکبار الگوریتم را تا عمق یک و بار دیگر تا عمق دو اجرا کرده و نتیجه گیری کنید.

جواب الف:

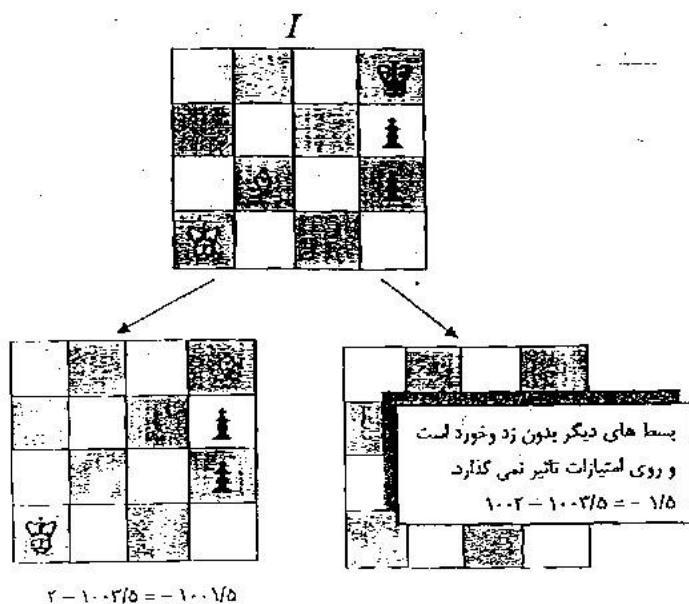
در این تابع ارزیابی فقط مهره‌های سیاه موثر می‌باشند و چون مهره‌های سفید در این تابع تاثیر گذار نیستند، این تابع نمی‌تواند تابع ارزیابی مناسبی قلمداد شود. از آنجا که قوانین بازی برای Max و Min متقارن است پس نحوه امتیاز دهی و معیار هم باید متقارن داشته باشد. در تابع ارزیابی فوق آن متقارنی که ما در اصل Zero Sum لازم داریم موجود نیست. یک تابع ارزیابی مناسب برای مساله به صورت زیر می‌باشد:

$$امتیاز = \sum_{Black} Weight - \sum_{White} Weight$$

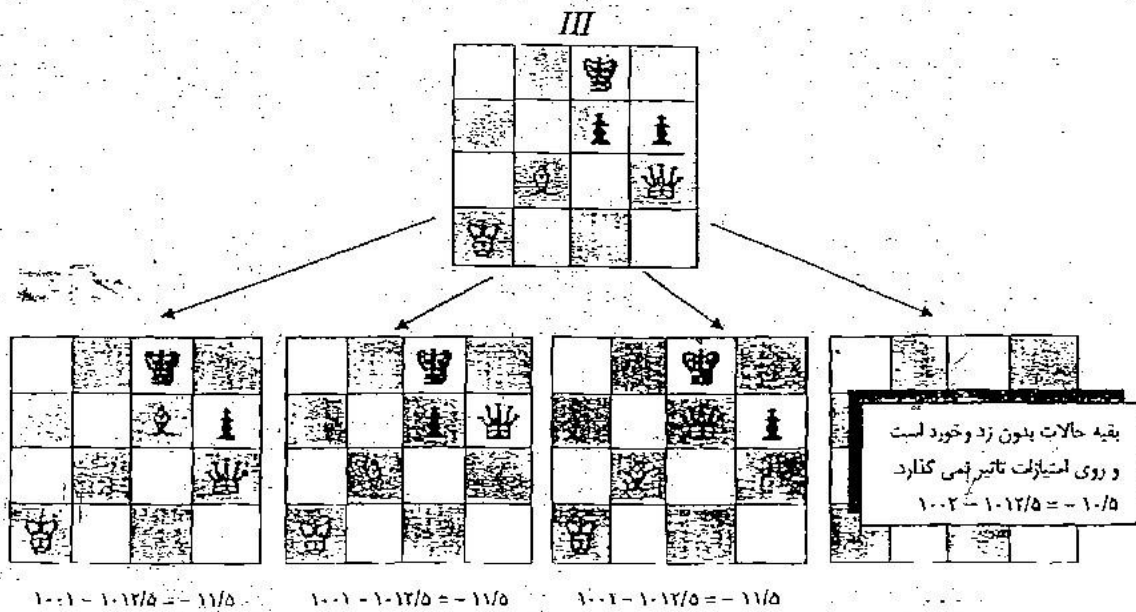
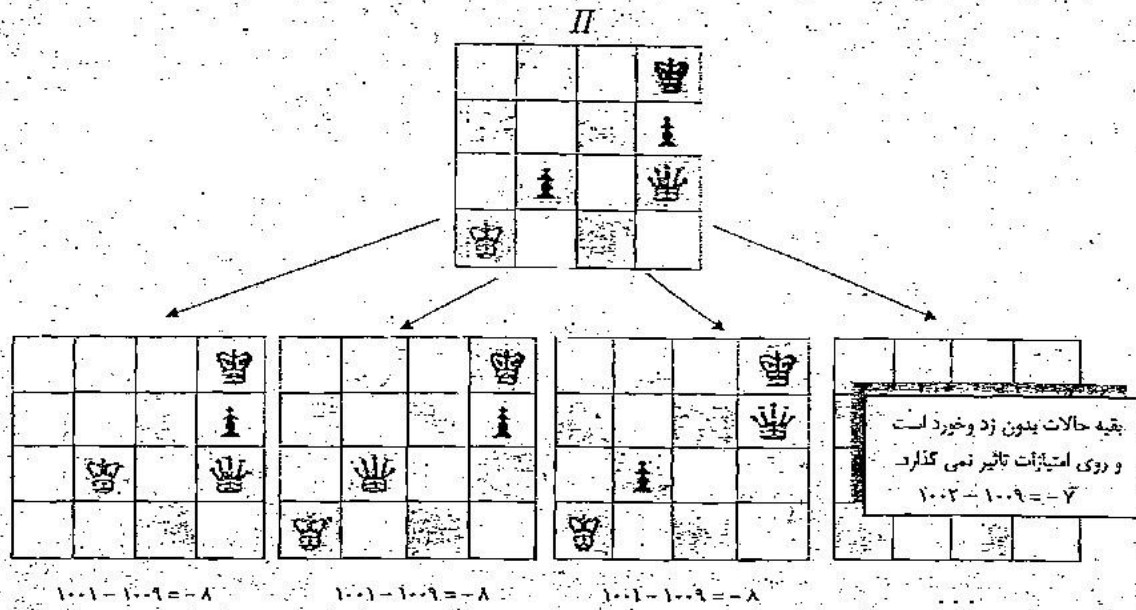

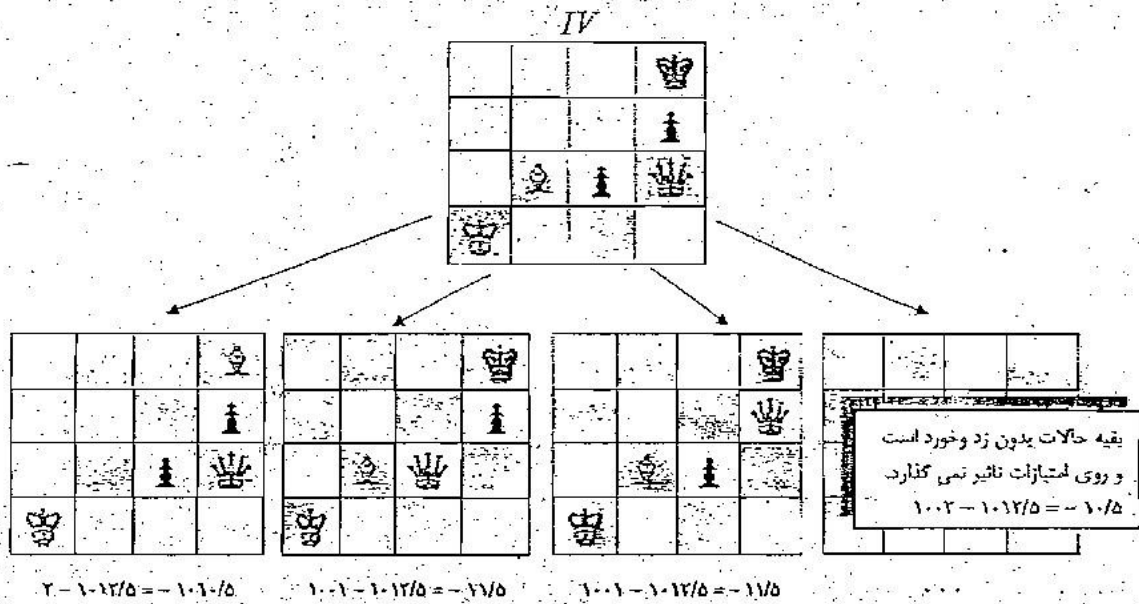
همانطور که در بالا دیده می شود وقتی تنها تا یک سطح بسط می دهیم ، با توجه به اینکه شروع بازی با بازیکن Max است ، بهترین حرکت I می باشد. (بین اعداد بالا ماکسیمم مقدار (- 1/5) انتخاب می شود)

حال هر یک از نودهای سطح اول را بسط می دهیم. (بسط تا سطح دوم) :

با بسط تا لایه دوم می بینیم که اگر حرکت II را انجام بدهیم وضعیت بسیار بهتری خواهیم داشت. یعنی لزوماً زدن مهره با ارزش طرف مقابل مناسب نیست چون باعث به خطر افتادن شاه خودمان می شود. (پدیده Horizon Effect)

سوال :

جملات زیر را در نظر بگیرید:
 همه افرادی که فقیر نباشند و زرنگ باشند ، شاد هستند.
 افرادی که مطالعه می کنند کورن نیستند.
 سارا اهل مطالعه و همچنین ثروتمند است.
 مردم شاد زندگی پر جنب و جوش دارند.
 آیا میتوان فردی را یافت که فرد پر جنب و جوش باشد ؟

جواب :

فقیر = poor ، ثروتمند = Rich ، مطالعه = Study ، کورن = Crazy ، زرنگ = Smart ،
 پر جنب و جوش = Exciting ، شاد = Happy

- 1) $\neg x \neg \text{Poor}(x) \wedge \text{Smart}(x) \rightarrow \text{Happy}(x)$
- 2) $\neg x \text{Study}(x) \rightarrow \neg \text{Crazy}(x)$
- 3) $\text{Study}(\text{Sara}) \wedge \text{Rich}(\text{Sara})$
- 4) $\neg x \text{Happy}(x) \rightarrow \text{Exciting}(x)$

ترم های میانی Smart و Rich برای ماشین تعریف شده نیستند و باید Fact هایی را اضافه کنیم :

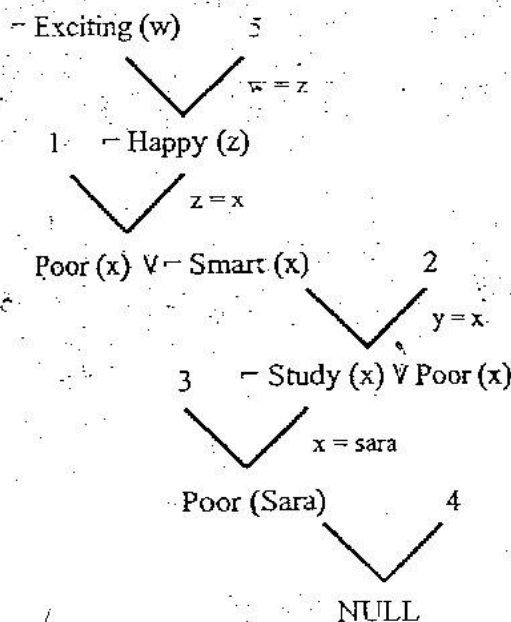
- 1) $\neg x \text{Rich}(x) \leftrightarrow \neg \text{Poor}(x)$
- 2) $\neg x \text{Smart}(x) \leftrightarrow \neg \text{Crazy}(x)$

اگر اجازه اضافه کردن قوانین جدید را نداشته باشیم، در همان قوانین موجود به جای عبارت Crazy(x) : Smart(x) و به جای Rich(x) هم؛ $\neg \text{Poor}(x)$ را جایگزین می‌کنیم. در نهایت خواهیم داشت :

- 1) $\text{Poor}(x) \vee \neg \text{Smart}(x) \vee \text{Happy}(x)$
- 2) $\neg \text{Study}(y) \vee \text{Smart}(y)$
- 3) $\text{Study}(\text{Sara})$
- 4) $\neg \text{Poor}(\text{Sara})$
- 5) $\neg \text{Happy}(z) \vee \text{Exciting}(z)$

سوال این است که آیا Exciting(w) داریم یا نه ؟

با استفاده از برهان خلف درست یا غلط بودن نقیض سوال را بررسی می‌کنیم :

چون به NULL رسیدیم، پس نقیض غلط است. بنابراین خود سوال درست است و حتماً به جواب می‌رسیم.

سوال:

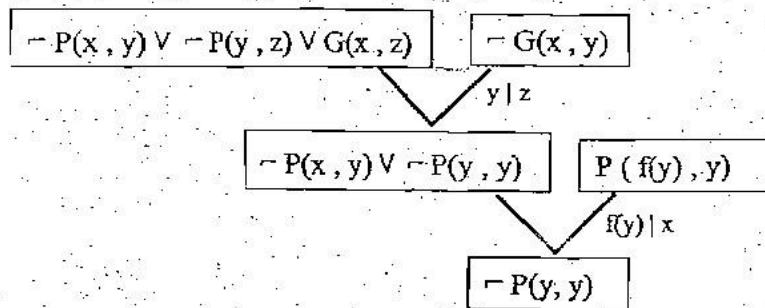
جملات زیر را در نظر بگیرید:
 پدر پدر هر کس پدر بزرگ اوست.
 هر کس پدری ندارد
 آیا می توان دو نفر را یافت که یکی پدر بزرگ دیگری باشد؟

جواب:

$P(x, y)$: x پدر y است.
 $G(x, y)$: x پدر بزرگ y است.

- 1) $\forall x \forall y \forall z [P(x, y) \wedge P(y, z)] \Rightarrow G(x, z)$
- 2) $\forall y \exists x P(x, y)$
- حکم: $\exists x \exists y G(x, y)$ $\neg$ حکم: $\forall x \forall y \neg G(x, y)$

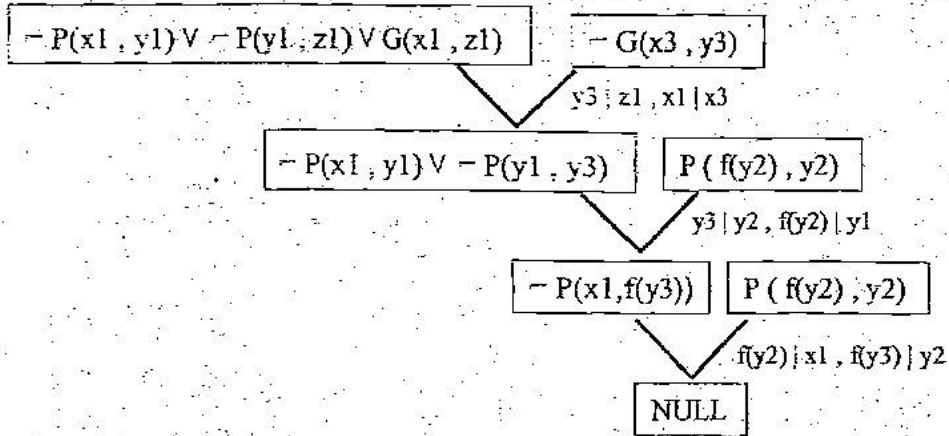
- CNF: 1) $\neg P(x, y) \vee \neg P(y, z) \vee G(x, z)$
 2) $P(f(y), y)$
 3) $\neg G(x, y)$

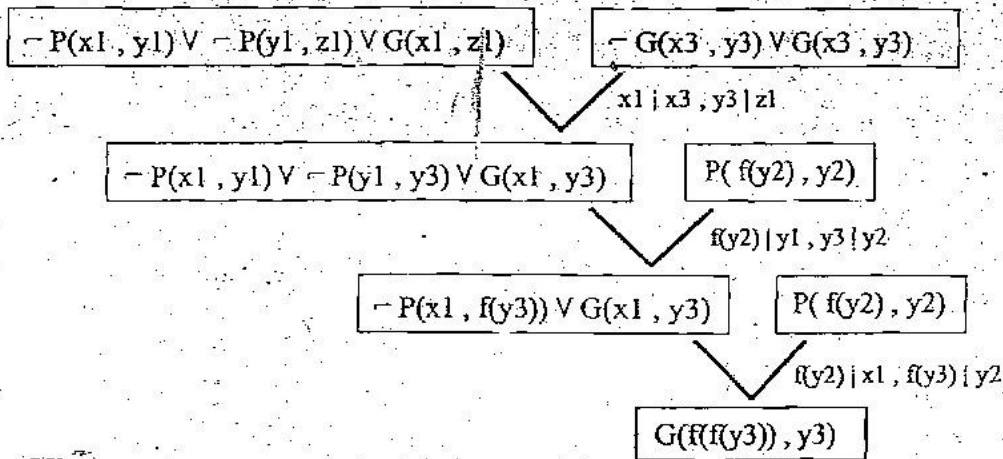
برای رسیدن به نتیجه باید $f(y)$ به جای y قرار بگیرد که امکان پذیر نیست. (تابع متغیر نمی تواند جایگزین آن شود) بنابراین باید نام متغیرها را استاندارد کنیم تا چنین مشکلی پیش نیاید. به همین خاطر متغیرها را اندیس گذاری می کنیم

- 1) $\neg P(x1, y1) \vee \neg P(y1, z1) \vee G(x1, z1)$
- 2) $P(f(y2), y2)$
- 3) $\neg G(x3, y3)$

حال می خواهیم بدانیم چه کسی پدر بزرگ چه کسی است؟

سوال:

جملات انگلیسی زیر را در نظر بگیرید:

- 1) John likes all kind of food .
- 2) Apples are food .
- 3) chicken is food .
- 4) Any thing anyone eats and is not killed by is food .
- 5) bill eats peanuts and is still alive .
- 6) sue eats every thing bill eats.

الف) این جملات را به شکل فرمول پدبی در منطق مستند ترجمه کنید.

ب) فرمول های بند الف را به شکل clause در آورید.

John likes apples and peanuts

ج) به کمک روال اثبات نشان دهید:

جواب:

الف)

Food (x) = x غذا است

Like (x, y) = y, x را دوست دارد.

Eats (x, y) = y, x را می خورد.

Kills (x, y) = y را می کشد.

1) $\forall x \text{ Food}(x) \rightarrow \text{Like}(\text{John}, x)$

2) Food (Apples)

3) Food (Chicken)

4) $\forall x \forall y, (\text{Eats}(y, x) \wedge \neg \text{Kills}(x, y)) \rightarrow \text{Food}(x)$

5) $\text{Eats}(\text{bill}, \text{peanuts}) \wedge \neg \text{Kills}(\text{peanuts}, \text{bill})$

6) $\forall x \text{ Eats}(\text{bill}, x) \rightarrow \text{Eats}(\text{sue}, x)$

ب) جملات بالا به فرم WFF هستند. آنها را به فرم clause می نویسیم:

1) $\neg \text{Food}(x) \vee \text{Like}(\text{John}, x)$

2) Food (Apples)

3) Food (Chicken)

4) $\neg \text{Eats}(y, x) \vee \text{Kills}(x, y) \vee \text{Food}(x)$

5) $\text{Eats}(\text{bill}, \text{Peanuts})$

6) $\neg \text{Kills}(\text{Peanuts}, \text{bill})$

7) $\neg \text{Eats}(\text{bill}, x) \vee \text{Eats}(\text{sue}, x)$

برگرفته شده از جمله پنجم

ج)

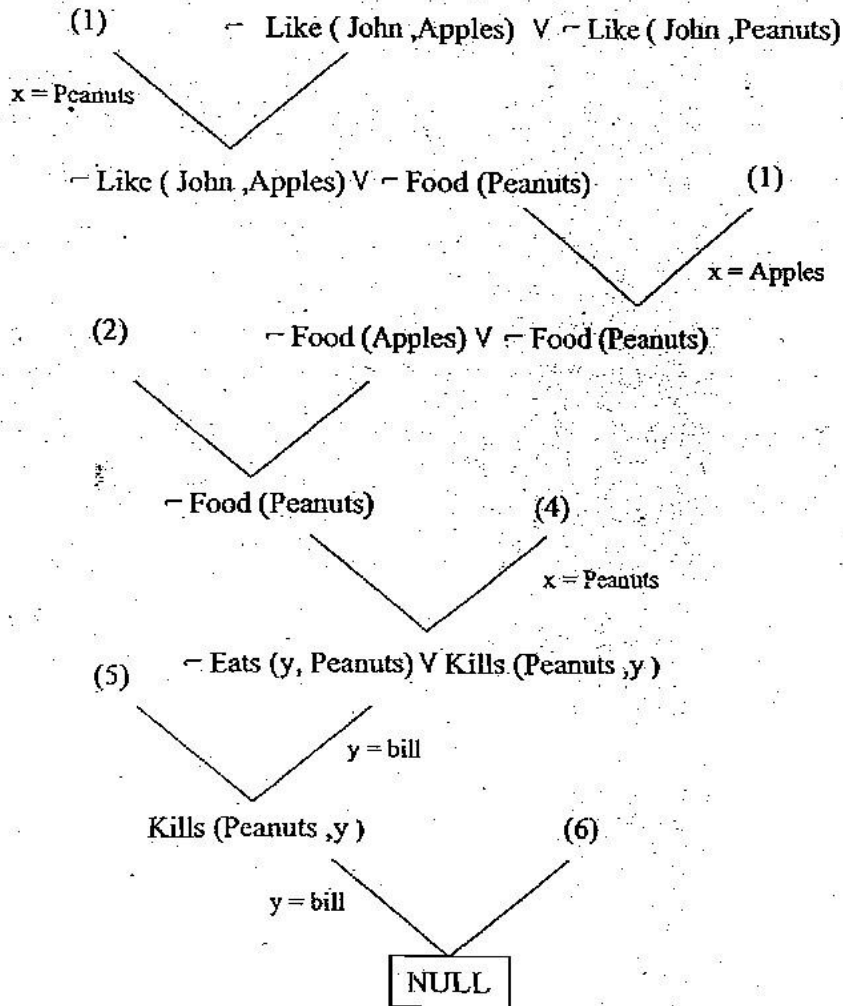
حکم:

John likes apples and Peanuts

$\text{Like}(\text{John}, \text{Apples}) \wedge \text{Like}(\text{John}, \text{Peanuts})$

اثبات با استفاده از برهان خلف، نقیض حکم را در نظر می گیریم:

$\neg \text{Like}(\text{John}, \text{Apples}) \vee \neg \text{Like}(\text{John}, \text{Peanuts})$

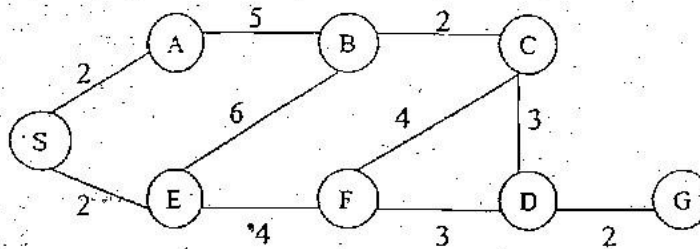

تقیض حکم غلط است (چون به NULL رسیدیم) . بنابراین خود حکم درست است.

نمونه سوالات درس هوش مصنوعی

- ۱- مفاهیم زیر را توضیح دهید.
  - الف) most general unifier
  - ب) partial solution graph
  - پ) zero sum function
  - ت) horizon effect
  - ث) branching factor
  - ج) heuristic function

- ۲- سیستم تولید (Production system) در هوش مصنوعی چیست و اجزای آن کدام است؟
- ۳- سیستم های تولید جا بجا پذیر (Commutative) و تجزیه پذیر (Decomposable) را توضیح دهید.
- ۴- سیستم های تولید از نقطه نظر جهت حرکت به چند دسته تقسیم می شوند؟ توضیح دهید.
- ۵- در گراف زیر برای رسیدن از S به G ترتیب ملاقات گره ها را به روش های Depth First و Breadth first و Branch & Bound مشخص کنید.

- ۶- الگوریتم Back Tracking در چه شرایطی ممکن است در حلقه بی انتها گرفتار شود؟ برای حل این مسئله چه راه حلی پیشنهاد می کنید.
- ۷- استراتژی های کنترل حال بین و پس بین را با هم مقایسه کنید (از نظر مصرف حافظه، قابلیت تولید، زمان پردازش و پیچیدگی محاسباتی).

۸- تحت چه شرایطی روش جستجوی Depth First بهتر از روش جستجوی Breadth first است. در چه شرایطی جستجوی Best First بدتر از روش Breadth first خواهد بود.

۹- مزایا و معایب ساختار Semantic Net برای ارائه دانش چیست؟

۱۰- Declarative Knowledge و Procedural Knowledge را تعریف کرده و تفاوت های آنها را با ذکر یک مثال دلخواه توضیح دهید.

۱۱- فرمول منطقی زیر را با ذکر نام مراحل لازم به فرم Clause تبدیل کنید.

$$x \{ P(x) \Rightarrow [\neg y. P(y) \Rightarrow P(x)] \wedge \neg [\neg y R(x,y) \Rightarrow P(y)] \}$$

۱۲- جملات زیر را به زبان منطقی ترجمه کنید:

الف) هیچ انسان عاقلی نیست که از همه حیوانات خطرناک دوری نکند.

ب) بعضی از اسب های سفید و خالدار از نژاد آسیایی هستند.

پ) مریم هر دوشنبه و بابک بعضی از پنجشنبه ها در کلاس زبان شرکت می کنند.

ت) بعضی از انسان ها بعضی از کتاب ها را می خوانند اما هیچ انسانی همه کتاب ها را نخوانده است.

۱۳- یک سیستم Frame Based طراحی کنید که اطلاعات کلی مربوط به درس هوش مصنوعی را در چارت واحد های رشته کامپیوتر نشان دهد.

۱۴- فرض کنید دو ظرف آب با گنجایش های ۳ و ۴ لیتر در اختیار داریم و ظرف ها هیچ گونه درجه بندی ندارند با فرض آنکه بتوان ظرف ها را از شیشه آب پر کرد، میخواهیم دقیقاً دو لیتر آب در ظرف ۴ لیتری داشته باشیم. پایگاه سراسری داده ها، قوانین تولید و یک راه حل برای مسئله ارائه دهید.

۱۵- جملات زیر را در نظر بگیرید:

بابک همه نوع مواد غذایی را دوست دارد. سیب و کباب از مواد خوراکی هستند. هر چیزی را که هر کس بخورد و سالم بماند غذا است. جواد پرتقال خورده و مسموم شده است. هر چیزی را که جواد بخورد،

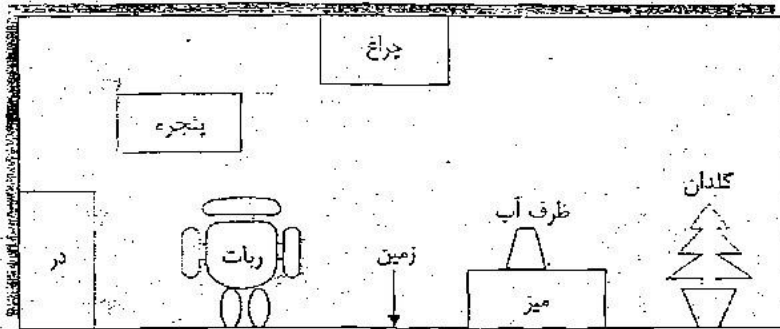
شاهین هم میخورد. به کمک روال اقیات پاسخ دهید که:

آیا بابک پرتقال دوست دارد؟

شاهین چه چیزی می خورد؟

۱۶- Frame Problem را تعریف کرده و آن را در مسئله زیر بررسی کنید.

ربات با قابلیت جا به جایی اشیاء مفروض است. این ربات می‌تواند که اگر بخواهد شیئی را ج به جا کند باید ابتدا اشیاء روی آن را برداشته و روی زمین قرار دهد. ربات فقط می‌خواهد میز را ج به ج کند.

۱۷- شخصی ادعا میکند که از نوادگان حافظ شیرازی است. برای اثبات صحت ادعای این شخص توضیح دهید که کدام یک از روش های Forward یا Backward مناسب تر است و چرا؟

۱۸- نشان دهید که مجموعه اعداد صحیح به همراه عمل ضرب یک سیستم تولید جا به جا پذیر است.

۱۹- کاربرد سناریو ها را به عنوان یکی از ابزار ارائه دانش شرح دهید. اجزای اصلی تشکیل دهنده یک سناریو را نام برده و روی یک مثال دلخواه توضیح دهید.

۲۰- یکی از روش هایی که برای فهمیدن جملات به زبان طبیعی استفاده می شود ، روش Index گذاری روی کلمات مختلف متن مورد نظر می باشد. مشکلاتی را که در این روش اتفاق می افتد را شرح دهید.

۲۱- با استفاده از روش برهان خلف در منطق گزاره ها و با توجه به جملات زیر ، پاسخ پرسش مطرح شده را به دست آورید :

امروز یا رطوبت هوا زیاد است یا آسمان ابری است . اگر هوا ابری باشد باران می بارد. روزهایی که رطوبت زیاد است ، هوا گرم خواهد بود. امروز گرم نیست . آیا امروز باران می بارد ؟

۲۲- اگر $A1$ و $A2$ دو نسخه از الگوریتم A^* باشند به طوری که $A2$ از $A1$ آگاهتر باشد یعنی برای هر نود غیر هدف در مسیر مثل Π داشته باشیم $h2(n) > h1(n)$. نشان دهید برای رسیدن به هدف تعداد نودهایی که الگوریتم $A2$ بسط می دهد همیشه کمتر یا مساوی با تعداد نودهایی است که $A1$ بسط میدهد.

۲۳- گزاره بسیار ساده شده ای از زبان فارسی را مانند آنچه در زیر نوشته شده در نظر بگیرید و گراف AND-OR آن را رسم نموده و برای یک جمله دلخواه مراحل جستجوی اجزای آن جمله را مشخص کنید. هر جمله گزاره ای یا فعلی است. جمله گزاره ای شامل نهاد و گزاره و جمله فعلی دارای فعل و قاع می باشد. "شاد است" و "غمگین است" گزاره و "رفت" و "آمد" فعل و "بابک" و "مریم" قاع و نهاد هستند.

۲۴- در مسئله معمای ۸ فرض کنید حالت اولیه برابر شکل (۱) و حالت نهایی شکل (۲) باشند تابع تخمین مناسبی برای این مسئله پیدا کنید و نشان دهید تابع شما در شرط A^* صدق میکند و با استفاده از آن درخت راه حل بهینه را رسم و هزینه نهایی را محاسبه کنید.

۱	۲	۳
۸		۴
۷	۶	۵

شکل (۲)

۲	۸	۳
۶	۶	۴
۷		۵

شکل (۱)

۲۵- سیستم خبره چیست و شامل چه اجزایی می باشد؟ توضیح دهید حداقل سه مورد از مواردی که یک سیستم خبره میتواند جایگزین انسان شود را مثال بزنید.

۲۶- جملات زیر را توسط یک شبکه معنایی ارائه دهد:

پوینک ۷۴۷ یک هواپیما است. هواپیما موتور و بال و خلبان دارد. هواپیماها و پرنده ها پرواز میکنند. پرنده پر دارد. عقاب پرنده است. توک عقاب بلند است.

۲۷- فرض کنید می خواهیم نمودهای یک گراف مفروض را به قسمی رنگ آمیزی کنیم که هیچ دو نمود مجاور دارای رنگ یکسان نباشند یا فرض پیاده سازی این مسئله با یک الگوریتم هوشمند، پایگاه سراسری داده ها و قوانین تولید و استراتژی کنترل را مشخص نمایند.

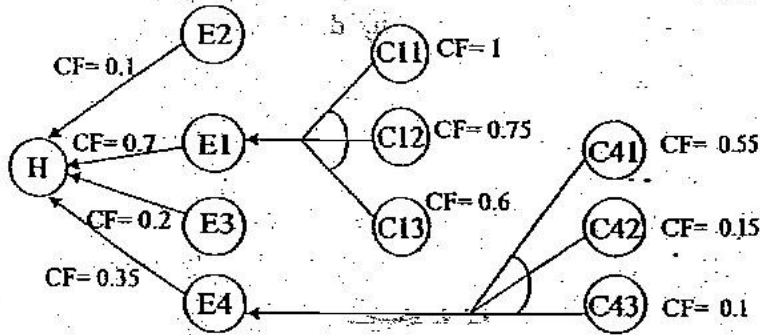
۲۸- الگوریتم Admissible یعنی چه و شرط Admissible بودن یک الگوریتم برای یافتن جواب مسئله کدام است؟

۲۹- ۱۰ کیسه داریم و در هر یک ۱۰ سکه موجود می باشد. ۹ کیسه سکه های ۱۰ گرمی دارند و یک کیسه سکه های ۹ گرمی است. با یک بار وزن کردن آن کیسه را بیابید (یک راه حل ارائه دهید)

۳۰- ۱۲ سکه داریم که یکی از آنها تقلبی است. ۱۱ سکه وزن یکسان دارند و یکی از آنها وزنش کمتر یا بیشتر از بقیه است. با سه بار وزن کردن آن سکه را یافته و سبکتر یا سنگینتر بودنش را تعیین کنید (یک راه حل ارائه دهید)

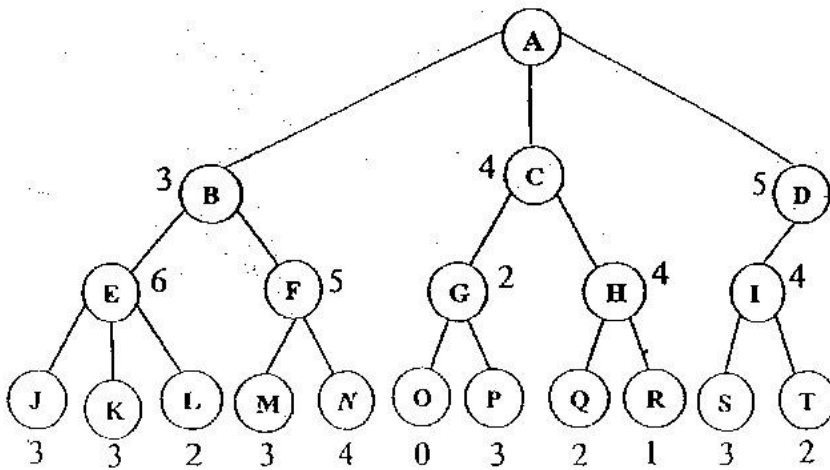

۸- در درخت تصمیم گیری AND/OR زیر با توجه به ضرایب قطعیت در تمام برگ های درخت و گره های AND/OR مختلف زیر درخت بهینه تصمیم گیری کدام است؟ (تذکر: $CF < 0.12$ گواه به نفع نتیجه نخواهد بود)

- ۱) زیر درخت H, E4, C41, C42, C43
- ۲) زیر درخت H, E1, C11, C12, C13
- ۳) زیر درخت H, E1, E2, E3, C11, C12, C13
- ۴) زیر درخت H, E1, E4, C11, C12, C13, C41, C42, C43

۹- در درخت جستجوی زیر به شرطی که گره O، گره هدف باشد بر اساس الگوریتم جستجوی Best First، ترتیب دیدن گره ها کدام است؟

- ۱) A, B, C, D, E, F, G, H, O
- ۲) A, B, C, D, E, F, G, O
- ۳) A, B, E, J, K, L, F, M, N, C, G, O
- ۴) A, B, C, D, E, F, G, H, I, J, K, L, M, N, O

سوالات آزمون کارشناسی ارشد سال ۱۳۸۲

۱- کدام یک از گزینه ها عمومی ترین یکسان ساز (most general unifier) دو عبارت مقابل است؟
(C و D مقادیر ثابت و X، Y و Z متغیر هستند)

Rel(Z,C,P(X,f(X)),X)
Rel(P(Y,Y),Y,Z,D)

{C/Y,D/X,f(X)X} (۲)

{C/Y,D/Y,f(X)/X,P(Y,Y)/Z} (۱)

(۴) این عبارات قابل یکسان سازی نیستند

{C/Y,D/X,P(C,C)/Z} (۳)

۲- کدام گزینه، نقیض عبارت مقابل می باشد؟

$\exists y \forall x \forall z [(P(x) \wedge Q(x,y)) \Rightarrow R(x,y,z)]$

(۱) $\forall y \exists x \exists z [(P(x) \wedge Q(x,y)) \wedge \neg R(x,y,z)]$ هستند

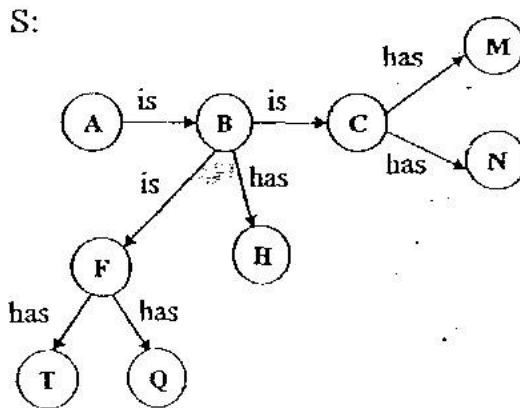
(۲) $\forall y \exists x \exists z [P(x) \wedge \neg Q(x,y) \wedge \neg R(x,y,z)]$ تابع Skolem است

(۳) $\forall y \exists x \exists z [P(A) \wedge Q(A,y) \wedge \neg R(A,y,g(y))]$ تابع Skolem و مقدار ثابت است

(۴) $\forall y \exists x \exists z [P(A) \wedge Q(A,y) \wedge \neg R(A,y,B)]$ مقادیر ثابت هستند

۳- شبکه معنایی S و جملات P به زبان منطق را در نظر بگیرید:

P:
 $\begin{cases} \text{is}(A,B). & \text{is}(B,F). \\ \text{is}(B,C). & \text{has}(F,Q). \\ \text{has}(C,M). & \text{has}(F,T). \\ \text{has}(C,N). & \\ \text{has}(B,N). & \end{cases}$

اگر Knet دانش موجود در شبکه معنایی S و Klog دانش موجود در جملات P باشد
آنگاه کدام یک از عبارتهای زیر صحیح است؟

(۱) $Klog = Knet$

(۲) $Klog \subset Knet$

(۳) $Knet \subset Klog$

(۴) $Klog \subseteq Knet$

استفاده از هر دو مکان مجاز است. بسمه تعالی

سئوالات امتحانی پایان نیمسال اول سال تحصیلی ۸۵-۸۴

نام درس: هوش مصنوعی نام استاد: محمد باقر کد درس: ۱۹۵ گروه آموزشی: کامپیوتر

تاریخ امتحان: ۸۴/۱/۲۰ مدت امتحان: دو ساعت جزوه باز بسته

۱- هر یک از واژه‌های زیر را تعریف کنید. (۴ نمره)

Procedural Knowledge (ب) $d^*(n)$ (ب) Horizon effect (ب) روش جستجو از بالا

۲- حاصل‌مجموع تعیین کننده بهر استواریت حرکت در یک سیستم تولید را بنا برنده توضیح دهید. (۲ نمره)

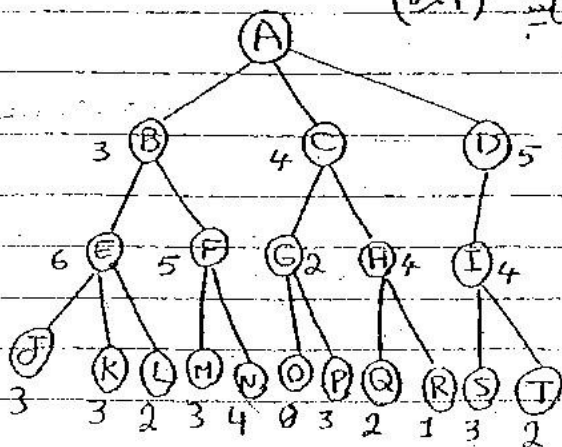
۳- ویژگی‌های استراتژی کنترل حالت بین دو پیش‌بین را توضیح داده و با هم مقایسه کنید. بطور کلی بطور چه نوع استراتژی کنترل از این استراتژیها مناسب‌تر است و چرا؟ (۲ نمره)

۴- از عبارت زیر قابل تبدیل شدن (Unification) هستی؟ توضیح دهید. (۲ نمره)

$$\begin{array}{ll}
 \text{a) } \begin{cases} P(F(x), g) \\ P(y, F(x)) \end{cases} & \text{b) } \begin{cases} P(F(x), F(x)) \\ P(x, g) \end{cases} \\
 \text{c) } \begin{cases} P(x, g) \\ P(y, F(x)) \end{cases} & \text{d) } \begin{cases} P(F(x), 1) \\ P(g, F(x)) \end{cases}
 \end{array}$$

۵- در دفتر جستجو زیر به شرطی که ۱- گره ۰ گره سفید است و ۲- گره‌ها به ترتیب بالا در هر گره از اولین گره

Breadth First و Best First مشخص کنید. (۲ نمره)

اداره تربیت معلم

بسمتالی

سوالات امتحانی پایان ترم سال تحصیلی ۸۳۸۴
نام درس: هوش مصنوعی نام استاد: دکتر کد درس: ۱۹۵۰ گروه آموزشی: کامپیوتر
تاریخ امتحان: ۸۳/۶/۸ مدت امتحان: ۴۵ دقیقه

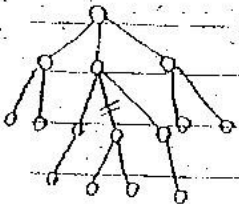
واحد تهران جنوب
دانشکده فنی

اسدانه‌های زیر را مطابقت قرار دهید، (۵×۶)

- (الف) most general unifier (ب) $h(x)$
- (ج) best first (د) horizon effect
- (ه) branching factor (و) استراتژی گسترش عمل

۲. خود را از بیان در پیش declarative باید مثال بزنید (۵×۲)

۱. فرض کنید در وقت بازی زیر، تابع f سطح تصمیم‌گیری درخت امتیاز نودها را حساب کند.
 م. محاسبه اعتبار $\{1, 2, 3, 4\}$ را بکنید. در وقت حرکت نود α بهترین MAX
 باشد. نودها را طوری امتیازدهی کنید که با بهترین وقت نود α β cut و γ از
 هیچ نود δ از حالت بر وجه نود α حالت کار بر ندهد. Cut شود (۵×۵)

۳. فعل قضی زیر را به فرم Clause کنید (۵×۵)

$$\forall x \exists y \left[P(x) \rightarrow [R(x) \vee S(x, y)] \right] \rightarrow \forall z R(z) \wedge P(z)$$

۵. حالت زیر را به فرم قضی منطقی تبدیل کنید (۵×۲)

- (الف) هیچ اتومبیل سعادت از هیچ اتومبیلی بزرگتر نیست.
- (ب) بعضی انسانها از بعضی اتومبیلها بزرگتر یا هم‌اندازه هستند.
- (ج) هیچ دانشمندی نیست که در این هوش مصنوعی مطالعه کرده باشد و یکی نتواند بعضی از حقایق جهان طبیعی را بفهمد. منطقی تر بنویسید.

ادامه در پشت برگه

بنامه تعالی

سوالات امتحانی پایان نیمسال

سال تحصیلی

نام درس:

نام استاد:

کد درس:

گروه آموزشی:

تاریخ امتحان:

مدت امتحان:

تجزیه:

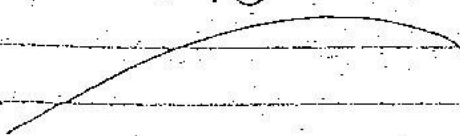
باز:

پت:

چهار مورد از ارتباطات بین جلا مختلف در یک متن را در یک کتاب در فصل اول آن متن بهر هائین
مهر باشد. دکتر مثال دخواه برای هر کدام توضیح دهید. (۲۰ نمره)

Admissible بر روی $\mathbb{R}^n$ تعریف کنید و آن را برای $\mathbb{R}^n$ بررسی کنید.
Breath First و Depth First، A^* بر روی $\mathbb{R}^n$ بررسی کنید. (۲۰ نمره)

بررسی کنید

سنتال

سوالات امتحانی پایان نیمسال دوم سال تحصیلی ۸۳۸۴

نام درس: هوش مصنوعی، نام استاد: همایون کلاویز، ۱۹۵۰ گروه آموزشی: کامپیوتر
واحد تهران جنوب، تاریخ امتحان: ۸۳/۸۴، مدت امتحان: ۹۰ دقیقه، جزوه، بله، ۵۰

دانشگاه فنی

۱- داده‌های زیر را مطابقت قرار دهید (۶ نمره)

most general unifier (الف) $h^*(n)$ (ب)

best first (ج) horizon effect (د)

branching factor (ه) استراتژی کنترل عمق (و)

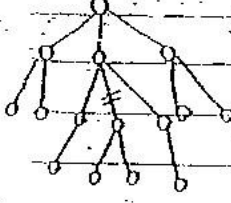
۲- خود امانت‌ناک در منطق اعلانیه λ عبارتند از کدام روش‌ها (۲ نمره)

۳- ناقص آنکه در درخت‌های جستجو، تابعی در سطح تصمیم‌گیری درخت امتحان فرم‌ها را که

محدود اعداد α, β را به α و β قرار می‌دهد و در صورت یافتن بهترین جواب MAX

بهر وقت فرم‌ها را بررسی می‌کند که بدو تابعی در دسترس α, β است

چگونه α, β را به دست بر می‌آورد تا بتواند به دست α, β Cut خود (α, β)

۴- فرمول‌های زیر را به فرم $Clause$ تبدیل کنید

(α, β)

$$\forall x \exists y \{ P(x) \rightarrow [R(x) \vee S(x)] \} \rightarrow \forall z R(z) \wedge P(y)$$

۵- جملات زیر را به فرمول‌های منطقی تبدیل کنید (۳ نمره)

الف) هیچ اتومبیل‌ساز از هیچ اتومبیلی بزرگ‌تر نیست
ب) بعضی از افراد از بعضی افراد بزرگ‌تر یا هوشمندترند
ج) هیچ دانشجویی نیست که در آن هوشمندتر باشد ولی نتواند بعضی از جمله‌ها را
طبیعی را به فرم منطقی تبدیل کند

ادامه در پشت برگه

بسمه تعالی

سئوالات امتحانی پایان نیمسال

سال تحصیلی

نام درس : نام استاد : کد درس : گروه آموزشی :

تاریخ امتحان : مدت امتحان : جزوه : باز به

۱. چهار مورد از ارتباط بین جلا مختلف در بین ران را نام کنید در فصل اول کتاب همین مبحث را در مورد ران در کتاب درگاه برای هر کدام توضیح دهید. (۲۰٪)

۷. Admissible بودن یک الگوریتم را تعریف کنید. آن را روی این مسئله حل کنید.

Breadth First & Depth First

در این مسئله ما می‌خواهیم از حالت A* به حالت B* برسیم. در این مسئله ما می‌خواهیم از حالت A* به حالت B* برسیم. در این مسئله ما می‌خواهیم از حالت A* به حالت B* برسیم.

در این مسئله ما می‌خواهیم از حالت A* به حالت B* برسیم. در این مسئله ما می‌خواهیم از حالت A* به حالت B* برسیم. در این مسئله ما می‌خواهیم از حالت A* به حالت B* برسیم.

در این مسئله ما می‌خواهیم از حالت A* به حالت B* برسیم. در این مسئله ما می‌خواهیم از حالت A* به حالت B* برسیم. در این مسئله ما می‌خواهیم از حالت A* به حالت B* برسیم.

بسمه تعالی

سئوالات امتحانی پایان نیمسال اول سال تحصیلی ۸۴-۸۳

نام درس: هوش مصنوعی نام استاد: هوش مصنوعی کد درس: ۱۹۵۰ گروه آموزشی: کامپیوتر

تاریخ امتحان: ۳۰ شهریور ۸۳ مدت امتحان: دو ساعت جزوه باز بسته

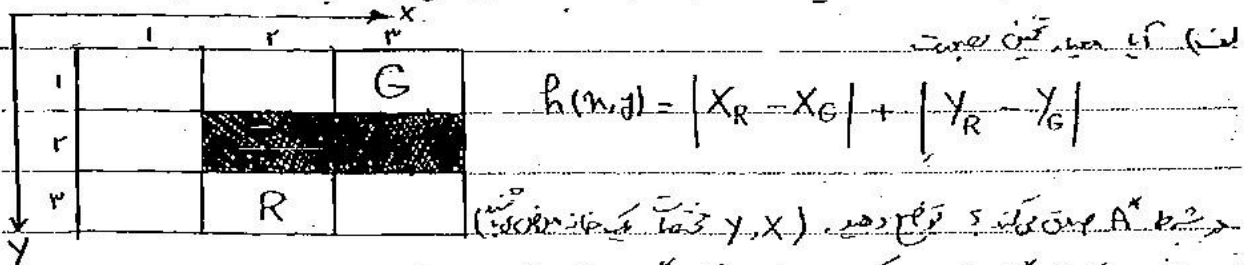
سیستم تولید (Production System) در هوش مصنوعی چیست؟ از چه اجزایی تشکیل شده است؟ در هر مورد توضیحی بدهید. (۲ نمره)

شماره کاربرد استفاده از سناریوها در بیان مفاهیمی چیست؟ هر کدام از اجزای سناریو چه وظیفه‌ای عهده دارند؟ (۲ نمره)

فرض منطقی زیر را به فرم Clause تبدیل کنید. مراحل مختلف این کار را به تفصیل مشخص کنید. (۳ نمره)

$$\forall x \left[P(x) \Rightarrow \left\{ \forall y \exists r \left[P(y) \Rightarrow [Q(y,r) \vee P(y)] \right] \right\} \right]$$

در شکل زیر فرض کنید R یک رابطه و G یک نقطه هدف در فضای جستجو باشد. امکان پذیر نیست فقط امکان از خانه‌های سفید رنگ عبور کرد. بهای R می‌فرماند به خانه G برسد.

(۳ نمره)

۵- هلاک زیر را به فرم گزاره‌های منطقی ترجمه کنید. (۳ نمره)

الف) روزهایی که هوا آلوده است بیمارانی برای بعضی بیمارانی قلبی در خانه می‌مانند.

ب) هیچ عقده‌ای در فضای فرمول‌ها وجود ندارد که در استانی با آن تمیز داده باشند.

پ) هر آبراهه‌ای سفید است یا مشکی. آبراهه‌های سفید هستند و بعضی آبراهه‌ها از بعضی آبراهه‌های مشکی نشانی برده‌اند.

اداره در دست ممتنع

بسمه تعالی

سال تحصیلی

سئوالات امتحانی پایان نیمسال

گروه آموزشی:

کد درس:

نام استاد:

نام درس:

بسته

باز

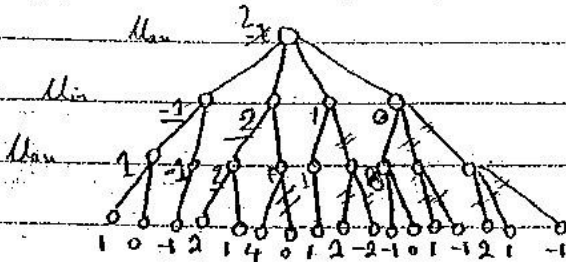
جزوه

مدت امتحان

تاریخ امتحان:

دانشگاه قزوین

۱. در درخت بازی زیر اگر در هر گره حرکت بازی با بازیکن MAX باشد با چه حرکتی در گره ریشه $\alpha-\beta$ cut از چپ به راست و از راست به چپ کدام cut ها Cat خواهند شد؟ (۳ نمره)

۷. به کمک برهان اشیاء و با توجه به علامت زیر به سؤالات فراموش شده پاسخ دهید. (۴ نمره)
در یک بازی هزینه سینه هستند. بعضی از بازیگران فیلتر استخوان و سینه هم هستند و افراد در سینه هم هزینه میسند هر کس که هزینه نباشد عکاس هم نیست. درم عکاس نیست.

الف) آیا بازیگران فردی هستند که در سینه کار کنند ولی عکاس نباشند؟
ب) اگر پاسخ سئوال فوق مثبت است آن شخص هم است یا بازیگر؟

بوقی باشد

بسمه تعالی

سئوالات امتحانی پایان نیمسال اول سال تحصیلی ۸۳-۸۴

نام درس: هوش مصنوعی نام استاد: محمد باقری کد درس: ۱۹۵۰ گروه آموزشی: کامپیوتر

باز بسته

تاریخ امتحان: ۸۳/۱۱/۱۴ مدت امتحان: ۹۰ دقیقه

۱. در شاخیم زیر توپنی لازم را از ادایید (۳×۵)

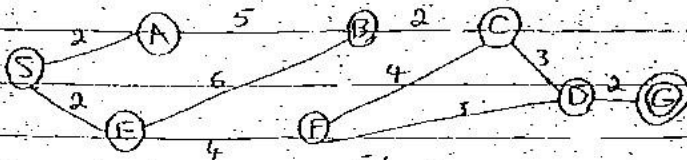
most general unifier (الف) Partial Solution Graph (ب)

Zeta Sum function (ج) جستجوی گره

Horizon effect (د) پایانه سرسری (هوا)

۲. در گراف زیر با هر گره از S به G به G توسط فلان گرهها با بهتری

Depth First (الف) Branch & Bound, Breadth First (ب) متن کنید (۲×۵)

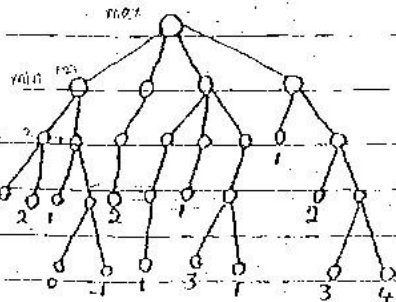
۳. سطح تولید (Production System) و اجزای آن کدام است. هر یک را مثال بزنید و توضیح دهید (۲×۵)

۴. در درخت بازی زیر اگر در سطح درخت نسبت به بازی و بهترین MAX باشد (۲×۵)

الف) MAX کدام گرهها انتخاب می کنند

ب) اگر از گره α - β Cut و از گره β - α Cut کدام گرهها انتخاب می کنند

ج) اگر از گره α - β Cut و از گره β - α Cut کدام گرهها انتخاب می کنند

اداره درسیه

بسمه تعالی

سئوالات امتحانی پایان ترمسال

نام دانشجو: نام استاد: کلاس درس: گروه آموزشی:

تاریخ امتحان: مدت امتحان: جزوه: باز: بسته:

دانشگاه

۵. خط زیر را بر مبنای منحنی تریگوگراف (۴ نمره)

الف) هیچ اصل عکاسی نیست که از هر صورتات خطرات دوری نماید

ب) بعضی از اینها سفید و مخالف از تکرار آبیایی هستند

ج) هم خود روشن و بلبند بعضی از بچینهها در طالع شمالی شکت میزند

د) صحن از اینها بعضی از آنها را می دانند اما هیچ انسانی هوای آنها را نتوانسته است

۶. جدول زیر را به فرم Clause تبدیل کنید (۲۵ نمره)

$$\left\{ \forall x \forall y [A(x,y) \Rightarrow \exists z R(x,z) \vee \neg I(x) \wedge B(x,y)] \right\} \forall y \exists x A(x,y)$$

۷. دیدگاه Frame based طاقی است که اطلاعاتی را در یک شکل مشخصی را در چارچوب و در مقابل رشته کامپیوتر نشان دهد (۱ نمره)

۸. خط زیر را به نظر بنویسید

الف) همه هر شخص مادر دارد آن شخص مادر بزرگ است

ب) هر کس مادری دارد

ج) همه افراد و با استفاده از این سیستم استخراج است یعنی که در آن دو نفر را تا آن که یکی مادر بزرگ دیگری باشد (۲۵ نمره)

مدرسین تهران

مادت امتحان دو ماه جزوه

تاریخ امتحان: ۸۲/۱۲/۱۲

زیر توپخانه لازم با اراد کنید (۳ نمره)

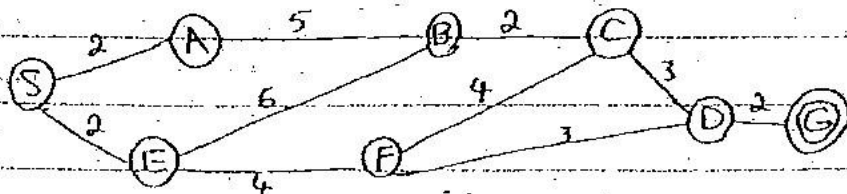
Partial Solution graph (ب) most general ut

(د) جستجو از بالا Zero Sum function

(د) پاشنه سبزی در هوا Horizon effect

زیر گار برسین از S به G توسط ملاقات کرده با به روشی Depth First

Branch & Bound مشخص کنید (۲ نمره) Breadth

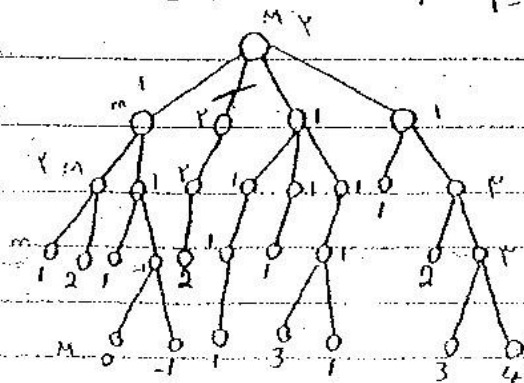
تولید (Production system) و اجزای آن کدام است هر یک مثال و نحوه توابع دهند (۲ نمره)

درخت بازی زیر آرد درخت درخت بازی با بهترین MAX و بدترین (۲ نمره)

MA: کدام بازیها انتخاب می کنند

از چپین $\alpha - \beta$ Cut دار از چپین به راست گام تا چپین Cut می کنند

از راستین $\alpha - \beta$ Cut دار از راستین به چپین گام تا راستین Cut می کنند

لد درخت

تاریخ امتحان: مدت امتحان: جزوه باز بسته

زیر را به زبان منطقی ترجمه کنید. (۴ نمره)
اسهل عالمی نیست که از هر حیوانات ظهارت دوری نماند
بسی از امپراتور سفید و خالدار از تزار آسیای هستند
م هر دو کشور و باید بعضی از پهنیها در طول زبان شرکت می کنند
ی از انسانها بعضی از آنها را می خوانند اما هیچ انسانی هم آنها را نتوانسته است.

ل زیر را به فرم Clause تبدیل کنید. (۲.۵ نمره)

$$\left\{ \begin{array}{l} \forall x \exists y \exists z \\ \exists x [R(x, y, z) \wedge B(x, y)] \Rightarrow C(x) \end{array} \right.$$

سیستم Frame based طراحى کنید که اطلاعات منطقی مربوط به درخت
رشته کامپیوتر نشان دهد. (۱ نمره)

آن زیر را در نظر بگیرید
اگر هر شخص مادر دارد آن شخص مادر بزرگ است
اگر کسی مادری دارد
چنانچه فردی دیا استفاده از سیستم استنتاج ثابت کند که می توان دو نفر را با هم
باید. (۲.۵ نمره)

نوشته با سید

بسمه تعالی

سئوالات امتحانی پایان نیمسال اول سال تحصیلی ۸۴-۸۳

نام درس: هوش مصنوعی نام استاد: مسیطری کد درس: ۱۹۵۰ گروه آموزشی: کامپیوتر

تاریخ امتحان: ۳۰ اردیبهشت ۸۳ مدت امتحان: دو ساعت جزوه باز بسته

۱- سیستم تولید (Production System) در هوش مصنوعی چیست؟ از چه اجزایی تشکیل شده است؟ هر چه در مورد تولید می‌توانی ارائه دهی. (۲ نمره)

۲- موارد کاربرد استنتاج سلسله‌ای را در بیان معانی چستی و هر یک از اجزای سلسله‌ای چستی بیان کن. (۲ نمره)

۳- جدول منطقی زیر را با نام Form Clause تبدیل کن. حاصل جدول حاصل را با تعریف مشخص بنویس. (۳ نمره)

$$\forall x [P(x) \Rightarrow \{ \forall y \exists z P(z) \Rightarrow [Q(y, z) \vee P(y)] \}]$$

۴- در سطح زیرین فرض کن R یک رابطه و G یک رابطه در مجموعه‌های S و T باشد. امکان پذیر نیست که فقط امکان از خانواده‌های سفید رنگ عبور کرد. بهت R می‌فرزاد به خانه G می‌رسد.

الف) یک مسیر تعیین بخت

		۱	۲	۳	
۱	۲	۳	۴	۵	

در خط A^{*} می‌توانیم به تمام خانه‌ها (x, y) که خانه سفید است (یعنی خانه‌های ۲، ۳، ۴، ۵) برویم.

ب) اگر در ماتریس A^{*} استوار کنیم زمان دهیم که خانه R می‌تواند به G برسد.

۵- مسئله زیر را به فرم گزاره‌های منطقی تبدیل کن. (۳ نمره)

الف) سورهایی که هر آن‌ها آلوده است بسیار کمی است و بعضی بسیار کمی در خانه‌ی ما است.
ب) هیچ فقط درم در شمال می‌زند که در کاشی با او تم نکرده باشند.
ج) همه آلوده‌ها سفید هستند و ما سفیدترین آن‌ها را می‌بینیم و بعضی از آلوده‌ها را هم می‌بینیم.
د) ما سفیدترین آن‌ها را می‌بینیم.

اراد در دست است

$$\forall x \exists y (P(x, y) \wedge Q(y, x))$$

بسمه تعالی

سئوالات امتحانی پایان نیمسال

سال تحصیلی

گروه آموزشی:

کد درس:

نام استاد:

نام درس:

باز بسته

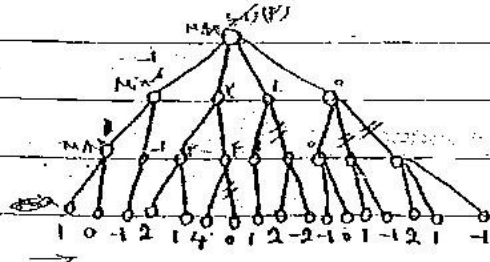
جزوه

مدت امتحان

تاریخ امتحان:

دانشگاه

۱. در درخت بازی زیر اگر در هر گره هزینه بازی با بانهن MAX باشد و بیکر هزینه بازی با $\alpha-\beta$ cut از چپ به راست و از راست به چپ کف $\alpha-\beta$ cut ها را داشته باشد (۵۳)

۲. (۷) برای تکمیل سوال انبارت و با توجه به علامت در سئوالات فاصله شده پاسخ دهید (۴۴)
در یک بازی هزینه سینه ها هستند بعضی از بازیگران قبل از اینکه هزینه سینه ها را
افزاد هزینه سینه ها را میسازند هر کس که هزینه سینه ها را میسازد هم هزینه سینه ها را
نمیسازد

الف) آیا بازیگران فردی و بستند در هر بازی با هم می توانند همکاری نمایند؟
ب) اگر پاسخ سوال فوق مثبت است آن گاه هم است یا نه؟
ج) در هر بازی

در هر بازی با هم می توانند همکاری نمایند و در هر بازی با هم می توانند همکاری نمایند
و اگر همکاری کنند خود را می توانند از دست بکشند و اگر همکاری نکنند از دست می
کشند و اگر همکاری نکنند از دست می کشند و اگر همکاری نکنند از دست می کشند

- ① $(Honor (Maryam) \wedge Honor (Eshak))$
- ② $(\exists x Honor(x) \wedge Vczesh(x)) \wedge (\forall x Vczesh(x) \rightarrow \sim Honor(x))$
- ③ $\forall x Honor(x) \rightarrow Akos(x)$
- ④ $\sim Akos(Maryam)$
- ⑤ $\exists x Honor(x) \wedge \sim Akos(x)$

سوال ۱۵ = (منجز ۲۰)

- food(x)   x غذاست
- like (x,y)   x, y را دوست دارد
- ~ kill (x,y)   x, y را نمی‌کشد
- eat (x,y)   x, y را می‌خورد

- ۱): $\forall x \dots \text{food}(x) \Rightarrow \text{like}(\text{Babak}, x)$
- ۲): $\text{Food}(\text{apple})$
- ۳): $\text{Food}(\text{kabab})$
- ۴): $\forall x \forall y \text{ eat}(y, x) \wedge \sim \text{kill}(x, y) \Rightarrow \text{Food}(x)$
- ۵): $\text{eat}(\text{javad}, \text{orange}) \wedge \sim \text{kill}(\text{orange}, \text{javad})$
- ۶): $\text{eat}(\text{javad}, x) \Rightarrow \text{eat}(\text{shahin}, x)$
- ۷): $\text{like}(\text{Babak}, \text{orange})$
- ۸): $\sim \text{like}(\text{Babak}, \text{orange})$

۱): $\neg p \Rightarrow q$

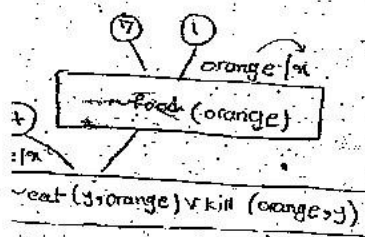
۱): $\sim \text{Food}(x) \vee \text{Like}(\text{Babak}, x)$

۲): $\text{Food}(\text{apple})$

۳): $\text{Food}(\text{kabab})$

۴): $\neg \text{eat}(\text{javad}, x) \vee \text{eat}(\text{shahin}, x)$

۵): $\sim \text{Like}(\text{babak}, \text{orange})$

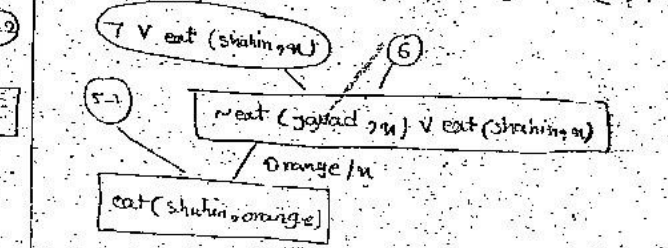
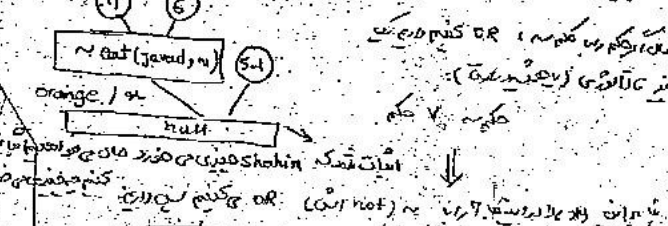

۴): $\sim \text{eat}(y, x) \vee \text{kill}(x, y) \vee \text{Food}(x)$

۵-۶): $\text{eat}(\text{javad}, \text{orange}) \wedge \sim \text{kill}(\text{orange}, \text{javad})$

۵): $\exists x: \text{eat}(\text{shahin}, x)$

۶): $\forall x: \sim \text{eat}(\text{shahin}, x)$

man(x): انسان است

Smarter(x,y): x از y باهوشتر است

∃x ∃y man(x) ∧ man(y) ⇒ smarter(x,y)
 اگر دو انسان باشد و هر دو را با هم مقایسه کنیم باهوشتر است.

مثال: هیچ دانشجو نیست که در این رشته تخصصی و بیاد نمی تواند حرفه از زبان فرانسه طبیعی هر زبان بیاد می کند.

Student(x): دانشجو است

Knows- AI(x): x در مورد AI می داند

Contrastate(x): x را می توان ترجمه کرد

Sentence_natural(x): x جمله طبیعی است

∀x ∃y : sentence_natural(y) ∧ student(x) ∧ knows- AI(x) ⇒ contrastate(x,y)

مثال: هیچ دانشجو ای که در مورد AI می داند و جمله طبیعی است و می تواند ترجمه کند.

car(x): ماشین است

Bus(x): اتوبوس است

Bigger(x,y): x از y بزرگتر است

∀x ∃y : car(x) ∧ bus(y) ⇒ bigger(x,y)

student

h_2 استعاره می‌کند روی فضای A^* بر h_1 را استعاره می‌کند یعنی h_1 چون $f(n) < g(n)$ پس
 h_2 استعاره می‌کند روی فضای A^* بر h_1 استعاره می‌کند (برای A^* و h_2 استعاره می‌کند)
 h_1 هم چنین روی فضای A^* استعاره می‌کند یعنی h_1 استعاره می‌کند روی فضای A^* استعاره می‌کند
 از این رو کتباتت همواره تابع کسفا کننده ای است که در این استعاره کتباتت بر روی h_1 استعاره می‌کند

$h_1 \leq h^* \wedge h_2 \leq h^* \Rightarrow h_2 \leq h_1$ (تفاوت است) $\forall n \in \mathbb{N} \exists h_2(n) > h_1(n)$

<p> raining (n) : بارانی Cloudy (n) : ابری warm (n) : گرم wet (n) : مرطوب است </p>	<p>ترجمه</p>	<p> 1): $wet(Today) \vee cloudy(Today)$ 2): $\forall n: cloudy(n) \Rightarrow raining(n)$ 3): $\forall n: wet(n) \Rightarrow warm(n)$ 4): $\sim warm(Today)$ کم : raining(Today) کم : $\sim rainy(Today)$ </p>
---	--------------	--

1. wet(today)

List	n	cList
S	S	A, E
AE	A	B
BE	B	CE
EE	C	FD
DEE	F	ED
EDDEE	E	B
DEE	D	G
GDEE	G	

visit (وقت) - در این روش ابتدا به گره A رفتیم و از آنجا به گره B و سپس به گره C رفتیم و در نهایت به گره D رسیدیم.

توجه: در اینجا که در گره A هستیم، LR و RL روشها را می توانیم استفاده کنیم. SAE BCF ... SABC F ...

شود (visit) شود

Breadth First :

List	n	cList
S	S	AE
AE	A	B
EB	E	BF
BE	B	C
BC	F	CD
CD	C	D
BD	D	G
DG	G	

Branch & Bound

List	n	cList
S	S	A ₂ E ₂
AE ₂	A ₂	B ₇
BE ₂	E ₂	B ₈ & F ₆
FE ₂	F ₆	C ₁₀ & D ₉
DE ₂	D ₉	C ₉
CE ₂	C ₉	D ₁₂
DE ₂	D ₉	G ₁₁
GE ₂	G ₁₁	

ترتیب رسیدن (**)

ترتیب رسیدن : SAE B F C D G

ترتیب رسیدن به List نهایی تکمیل شده

توجه: در گره A، h و g را می توانیم محاسبه کنیم. h (فاصله بین گره فعلی تا گره هدف) و g (جمع فاصله بین گره فعلی تا گره هدف).
 در اینجا ما به دنبال گره A₂ هستیم. E₂ و B₇ را می توانیم محاسبه کنیم. هدف ما این است که g را محاسبه کنیم.

روش: h = heuristic / greedy, g = goal state. P = h, P = g.

Branch & Bound

Ex: $man(x) \wedge wise(x)$

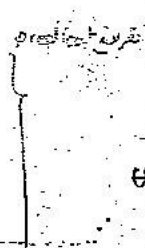
$man(x)$: انسان است

$wise(x)$: عاقل است

$animal(x)$: حیوان است

$wild(x)$: وحشی است

$avoid(x,y)$: از x دوری میکند

این عبارت برای بیان اینکه حیوانات خردگرا هستند

Ex: $\forall y \neg [man(y) \wedge wise(y) \wedge animal(y) \wedge wild(y)]$

$avoid(x,y)$

$hourse(x)$: اسب است

$Asian(x)$: آسیایی است

$Pen(x)$: قلم است

$white(x)$: سفید است

$Dot(x)$: نقطه است

In $hours(x) \wedge white(x) \wedge Dot(x) \Rightarrow Asian(x)$

$attenda class(x)$: در کلاس حاضر است

$is(x,y,z)$: x از y در روز z است

Ex: $[is(monday) \Rightarrow attenda class(maryam)] \wedge \exists y : [is(y, thursday) \Rightarrow$

$attenda class(babak)]$

$man(x)$: انسان است

$Read(x,y)$: x کتاب y را میخواند

$book(x)$: کتاب است

In $\exists y \neg [man(x) \Rightarrow Read(x,y)]$ کلاس

In $\exists x_1 [man(x_1) \wedge Book(y_1) \Rightarrow Read(x_1, y_1)] \wedge \forall x_2 \exists z_2$

$[man(x_2) \wedge Book(y_2) \Rightarrow \neg Read(x_2, z_2)]$